Jaarverslag 2019 Historisch Genootschap Midden-Kennemerland

Bestuurssamenstelling

Bij de ALV van 11 april 2019 nam Johan Wolbers afscheid als penningmeester van het bestuur. Jacob Brakenhoff zou tot eind van het kalenderjaar als secretaris aanblijven. Het bestuur was in 2019 als volgt samengesteld: Marcel Lindeman, voorzitter; Jacob Brakenhoff, secretaris; Arie van Dongen, penningmeester; Harry Rengers, bestuurslid. De vacature voor een kandidaat bestuurslid bleef open staan.

Aantal leden HGMK:

31 december	**2017**	**2018**	**2019**
leden	715	703	697
partnerleden	160	167	172
totaal	875	870	869

Activiteiten

Behoudens de zomervakantie kwam het bestuur ook weer elke maand in vergadering bijeen. Voor het bevorderen van de onderlinge samenwerkng was daarbij steeds een vertegenwoordiger van het Museumbestuur aanwezig, zoals andersom ook steeds een HGMK-bestuurslid de vergaderingen van het Museumbestuur bijwoonde.

Daarnaast doen we mee aan het Regionaal Overleg waarin ook de historische verenigingen: HKH uit Heemskerk, HGA uit Assendelft, Oud-Castricum, de HKV uit Velsen en een afvaardiging van het museumbestuur periodiek overleg hebben. Doel van dit overleg is het idee om van elkaars activiteiten op de hoogte te blijven en deze waar nodig of zinvol op elkaar af te stemmen. Er werd een bezoek gebracht aan het nieuwe onderkomen van de HKH in de voormalige Mariaschool in Heemskerk en de jaarlijkse fototentoonstelling in Assendelft werd bezocht.

In het voorjaar werd een banner met het opschrift MUSEUM aan de lantaarnpaal op het Westerhoutplein bevestigd. Helaas heeft deze al ten tweede male de stormwind niet kunnen weerstaan; in overleg met de leverancier wordt intussen gezocht naar een duurzamer bevestiging.
Voorzitter Marcel Lindeman heeft zijn medewerking gegeven aan het project Open Deuren: bij particulieren thuis werden in Wijk aan Zee huiskamerconcertjes gehouden. In april werd Rob Toman als kandidaat-bestuurslid welkom geheten.
Voor de financiering van de schuifwand in het Huis van Geschiedenis werd contact gelegd met de Stichting TriArcus uit Heemskerk.

In juni bleek dat bijna 50 leden de contributie over 2019 nog niet hadden betaald. In september kon worden vastgesteld dat 22 leden hun contributie na deze herinnering betaald hadden. Een laatste herinnering werd aan de overigen uitgedaan.
In juli heeft het HGMK gestimuleerd dat het museum een 18e eeuwse kaart van de buitenplaats Adrichem kon verwerven. De aanschaf werd mede vanuit het ondersteuningsfonds gefinancierd.

In de samenwerking met de werkgroep Beeld en Geluid van het museum werd een aantal historische films uit het museumbezit bekeken en beoordeeld. Uit het ondersteuningsfonds is toen geld beschikbaar gesteld om de waardevolle opnamen te kunnen laten digitaliseren.

Er is een begin gemaakt met het inrichten van de Knipselbank, als onderdeel van de Documentenbank op het ZCBS. Daarvoor hebben enkele vrijwilligers de bij het museum verzamelde knipselmappen gedigitaliseerd. Voor het omzetten naar leesbare tekst (OCR) is geavanceerde software aangeschaft. Struikelblok is nu de beschikbaarheid van (ICT-)kennis en vaardigheid om de grote hoeveelheden bestanden te verwerken.
Er werd een extra ALV op 26 september gehouden ter toelichting op een statutenwijziging, die nodig was geworden om de ANBI-status te verkrijgen. Geen van de aanwezige leden maakte hiertegen bezwaar zodat de procedure kon worden voortgezet. Het is helaas niet gelukt om dit nog in 2019 af te ronden.

Genealogie

In het voorjaar organiseerden we een cursus Stambooomonderzoek voor beginners. Met 15 deelnemers op 4 avonden was dit een succes. We overwegen om dit, in een enigszins gewijzigde vorm, een vervolg te geven.

Lezingen en excursies.

Ook in 2019 oogstte het HGMK veel succes met haar lezingen- en excursieaanbod voor leden en belangstellenden.
Op 17 januari vertoonde Co Backer plaatjes van Oud-Beverwijk en voorzag die op humoristische en deskundige wijze van de nodige toelichting. Dhr. Jan Kouwenhoven kwam op 14 februari een gedegen geschiedenis vertellen over de Vuurtorens van IJmuiden.
Donderdagavond 28 februari bracht dhr. Ko Schuurmans uit Krommenie een verhaal over pastor Jan Ruijter, die in de jaren '70 de Kritische Gemeente IJmond in het leven riep, als afsplitsing van de RK kerk en daarmee landelijke bekendheid verwierf.
Op zaterdag 2 maart nam een klein gezelschap deel aan een interessante excursie naar het archeologisch museum Baduhenna in de Willibrordusstichting in Heiloo.
Sander Wegereef hield op 7 maart een inleiding voor deelnemers aan een cursus Stamboomonderzoek.
Op 14 maart hield de vanwege zijn rijke kennis over de gechiedenis van Beverwijk gewaardeerde Herman Palm uit Arnhem een schitterend verhaal over de Beverwijkse feesten in vroeger tijd.
De succesvolle schrijfster Conny Braam bracht op 28 maart het verhaal over de Woede van Abraham, het begin van de aanleg van het Noordzeekanaal, op boeiende wijze naar voren. Vanwege de verwachte grote toeloop waren we hiervoor uitgeweken naar de ruimte van de BHK in de Groenelaan.
Na de ALV op 14 april hield drs. Fred Schweitzer een korte lezing over het ontstaan van Velsen vanaf de tijd met de Angelsaksische missionaris Engelmundus.
Dhr. Piet Kleij, stadsarcheoloog van Zaanstad, hield op 25 april een verhelderende uiteenzetting over het economische belang van het Oer-IJ gebied, met name de regio Egmond in de late Middeleeuwen. Aansluitend daarop verhaalde dhr. Kees Nieuwenhuijsen over het ontstaan van het graafschap Holland en de strijd tegen de Westfriezen.
Donderdag 23 mei was er geen lezing vanwege het feit dat het Huis van Geschiedenis als stembureau voor de Europese verkiezingen diende.
Zaterdag 25 mei nam een gezelschap belangstellenden deel aan een excursie door Oud-Velsen o.l.v. Jan Morren.
Op 13 juni verscheen drs. Fred Schweitzer opnieuw, dit keer met een relaas over Velsen-Noord, het voormalige Wijkeroog.
Donderdag 20 juni luisterde men naar Martijn Mulder over de geschiedenis van de Egmonden. Dit ter voorbereiding op een excursie op zaterdag 22 juni naar het Slot op de Hoef.
Woensdag 11 september bracht Herman Palm een herhaling van zijn verhaal over de stadsfeesten, bij wijze van aftrap van de Open Monumentendagen die dit jaar ook in het teken van Plekken van Plezier stonden.
Agnes de Boer vertelde op 12 september de geschiedenis van de vestingbouwer ingenieur Krayenhoff.

Heel succesvol was de avond op 26 september met burgemeester Wienen uit Haarlem over het beleg van zijn stad in 1573.
Vibeke Kingma bracht op 3 oktober het familieverhaal van Dirk Kat met zijn eerste zelfbedieningswinkel De Kijkgrijp, welke uitgroeide tot de huidige Dekamarkt. Ook verscheen er een publicatie van haar hand over dit bedrijf, waarmee we een aantal bezoekers van de lezing mochten verblijden.
De amateur-historicus Jan vd Linden kwam op 17 oktober met een verhandeling over de vermaarde villa Uijtwijck hier ter stede.
Greet Cudovan was er op 24 oktober met een aantal senioren-plus die in Wijk aan Zee de Tweede Wereldoorlog nog meegemaakt hadden, en vertelden over de jaren van evacuatie en bezetting. Aansluitend daarop vond op zaterdag 3 november een rondwandeling in Wijk aan Zee plaats met een bezoek aan enkele bunkers van de Atlantik Wall.
Dhr. Remco Reiding uit Amersfoort kwam voor een tweede keer naar het HGMK om het verhaal nader toe te lichten van de Georgiërs, die bij fort Sint Aagtendijk geëxecuteerd waren; met name zijn naspeuringen naar nabestaanden in de voormalige Sovjet-Unie.
De schrijfster Nelleke Noordervliet hield op uitnodiging van het museumbestuur op 21 november een zeer onderhoudende lezing over het thema Opstand. Dit naar aanleiding van de toen lopende tentoonstelling over de Kweekschool en de opstand aldaar van 50 jaar terug.
Jan van der Linden kwam op 28 november wederom met een interessante lezing, dit keer over de verkoop van de stad Beverwijk aan de familie Van Harencarspel, die als meest biedende de Heerlijkheid Beverwijk in bezit kreeg.
Op 12 december besloot dr. Anne Doedens het lezingenjaar 2019 met een interessante uiteenzetting over Michiel de Ruyter en de tocht naar Chatham in 1666. Het HGMK was er daarmee in 2019 weer in geslaagd een boeiend en afwisselend programma te presenteren.

Bezoekersaantallen Lezingen HGMK:

	2017	2018	2019
Leden	998	848	959
Niet-leden	126	70	101
Totaal	1.124	918	1.060

Wie Wat Waar

Op de tussenliggende donderdagen waarop geen lezingen werden gegeven, verzorgden Gé Hofman en Arie van Dongen fotoavonden in de bibliotheek. Het streven is daarbij om het omvangrijke fotoarchief van persfotograaf Henk Honing te digitaliseren en van annotaties te voorzien. De aanwezige belangstellenden proberen dan getoonde scans in tijd en plaats te benoemen of ze kunnen namen van personen toevoegen. Dit ontwikkelt zich tot een vaste activiteit tijdens de inloopavonden en kent een groeiende groep deelnemers.

werkgroep monumenten

De werkgroep is in 2019 in totaal 6 keer bij elkaar geweest en heeft zich het hele jaar door bezig gehouden met het bij de gemeente opvragen en beoordelen van omgevingsvergunningen met betrekking tot monumenten. Er hoefde volgens ons hierop geen inhoudelijk commentaar te worden gegeven.
De verzamelde gegevens over "gevelsier": eerste stenen, ornamenten, kunst, huizennamen, etc. wordt nog steeds door een klein groepje van ons gecatalogiseerd en dan gedigitaliseerd. Aangezien er een grote hoeveelheid gegevens is verzameld, vraagt deze verwerking meer tijd dan voorzien.
Ook met het "scholenproject", waarin we bezig zijn om alle Beverwijkse scholen -zowel oud als bestaand- te inventariseren, zijn we het hele jaar bezig geweest. Ook hier zijn we nu in de eindfase beland.
De mozaïeken van de kunstenaar Karrer hebben onze aandacht getrokken, zeker vanwege de onzekere plannen met het Sportfondsenbad. Een vraag over de verdwenen boerderijen Oosterwijk en Klein-Oosterwijk en de verwarring hierover hebben we weten te beantwoorden. Ook is er uitgebreid contact geweest met dhr. Stuurman van het Tegelmuseum in Otterloo, zowel over de bouwtegels als over onze documentatie inzake gevelsier. De bijdrage van onze werkgroep aan de Open Monumenten dagen was dit jaar beperkt.
Aan het eind van het jaar hebben we de publiciteit gezocht met vragen over de Beverwijkse bouwtegels. Van de ruim 200 ooit uitgereikte tegels zijn er nu, naast de tegels in het Museum, een tiental bekend.
Naar aanleiding van de door de gemeente uitgebrachte Erfgoedvisie hebben we besloten om een onderhoud aan te vragen met wethouder Niele om o.a. hierover van gedachten te wisselen. Begin 2020 zal deze plaats gaan vinden.

Paleografiewerkgroep

De werkgroep hield zich in 2019 opnieuw vnl. bezig met de transcripties van de Schepenrolle uit het Oud Rechterlijk Archief van Beverwijk van de jaren 1603 en 1604. Het werk van de Paleografiewerkgroep kunt u vinden op www.museumbeverwijk.nl > Documentenbank.
Tussendoor hebben we in het kader van het Rembrandtjaar een brief van Rembrandt uit 1639 getranscribeerd. De brief, gericht aan Constantijn Huygens, betreft 2 schilderijen, gemaakt voor Prins Frederik Hendrik. De schilderijen waaraan hij refereert zijn waarschijnlijk "de Opstanding" en de "Graflegging", beide in buitenlandse musea. De afbeeldingen hiervan werden op internet gevonden.

Publicaties

Zoals elk jaar verschenen er weer drie Nieuwsbrieven met de programma's en andere nieuwtjes voor HGMK en Museum Kennemerland. Het *Kennemer Ver*ledenbulletin had deze keer veel omvangrijke inzendingen, waardoor we onze leden met een extra dik nummer konden verblijden. Opnieuw hebben we er niet voor gekozen om artikelen "op de plank te laten liggen" voor het volgende jaar, omdat de ervaring ons heeft geleerd dat dat niets zou oplossen: het blad komt toch steeds weer vol. Bovendien is het een blad voor en van de leden; wie iets instuurt laten we liever niet een jaar wachten op de publicatie!

Ook in 2019 hebben we het boekje bij de Regionale Open Monumentendagen verzorgd.

Naast een bevredigende verkoop van het boek over de Goede Raadkerk (maar er zijn er nog veel over!) hebben we ook de tentoonstelling over de Pedagogische Akademie ondersteund met een boekje van de hand van Jan de Wildt. Ook dat is, nu de tentoonstelling is afgelopen, nog ruim voorhanden. Niettemin konden we uit het saldo van de boekverkopen, waarin ook de opbrengst van oudere titels is verwerkt, het boekenfonds weer aanvullen om ook in de komende jaren nog de buffer te hebben om zo nu en dan een publicatie het licht te laten zien.

In het kader van viering van 75 jaar Vrijheid in 2020 zal het HGMK de uitgave van enkele dagboeken uit de oorlogsperiode gaan verzorgen. Ook wordt al gewerkt aan een omvangrijk boek over Daniel van Breen.

Financiën HGMK

BALANS	2017	2018	2019
ACTIVA			
Kantoorinventaris		€ 2.807	€ 2.107
Voorraden	€ 1.517	€ 300	
Vorderingen	€ 1.621	€ 862	€ 9.740
Liquide middelen	€ 80.098	€ 70.236	€ 73.743
Totaal activa	€ 83.236	€ 74.205	€ 85.590

	2017	2018	2019
PASSIVA			
Algemene Reserve	€ 11.016	€ 11.016	€ 9.703
Ondersteuningsfonds	€ 25.919	€ 26.366	€ 25.790
Boekenfonds	€ 15.653	€ 11.989	€ 15.653
Blomfonds	€ 16.336	€ 16.336	€ 16.336
Reserve apparatuur	€ 2.401	€ 2.401	€ 4.000
Crediteuren	€ 3.524	€ 168	€ 5.698
Overlopende passiva	€ 8.789	€ 7.242	€ 6.042
Resultaat	€ -402	€ -1.313	€ 2.368
Totaal passiva	€ 83.236	€ 74.205	€ 85.590

BATEN EN LASTEN	Werkelijk 2017	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Werkelijk 2019	Begroting 2020
BATEN					
Contributie	€ 11.763	€ 11.782	€ 11.500	13.251	13.000
Subsidie gemeente	€ 7.100	€ 7.100	€ 7.100	7.270	7.372
Schenkingen / donaties	€ 1.400	€ 2.609	€ 2.400	2.299	2400
Verkoop boeken	€ 0	€ 4.232	€ 2.700	5.440	3000
Overige baten	€ 88	€ 1.083	€ 1.680	1.821	1628
Totaal baten	€ 20.351	€ 26.806	€ 25.380	30.081	27400
LASTEN					
Huisvestingskosten	€ 6.927	€ 9.000	€ 9.100	6.990	8200
Bijdrage Museum Kennemerland	€ 2.175	€ 2.698	€ 2.200	2.173	2300
Kennemer Verledenbulletin	€ 3.717	€ 2.648	€ 3.000	4.017	3500
Nieuwsbrieven	€ 2.278	€ 2.111	€ 2.500	2.618	2700
Kantoorbenodigdheden	€ 1.019	€ 998	€ 800	639	900
Overige lasten	€ 2.547	€ 7.528	€ 2.280	4.171	5000
Werkgroepen	€ 909	€ 269	€ 900	70	500
Lezingen	€ 398	€ 786	€ 2.000	1.017	1000
Afschrijving kantoorinventaris	€	€	€ 700	700	1500
Website	€ 484	€ 563	€ 500	572	600
Bankkosten	€ 299	€ 309	€ 400	183	300
Naar ondersteuningsfonds	€	€ 1.209	€ 1.000	899	900
Aanvulling boekenfonds				3.664	
Totaal lasten	€ 20.753	€ 28.119	€ 25.380	27.713	27400
Resultaat	€ -402	€ -1.313	€ 0	2.368	0